

[Svend Haugaard.]

er enig i de betragtninger, der af tidligere ordførere er fremsat om vanskelighederne herved. Vi vil gerne være med til at tage det op til en drøftelse med henblik på en løsning, næste gang valgloven skal revideres. I Sverige har man tilsyneladende klaret problemet, og så må det vel også være muligt herhjemme.

Så vidt det efter omstændighederne er muligt, er det også rigtigt, at de, der sidder i fængslerne, får lejlighed til at bevare deres borgerlige rettigheder og deres borgerlige ansvar, og jeg er derfor helt enig i, at den mulighed, der nu gives dem for at stemme pr. brev, er et fremskridt.

Det samme gælder folk, der er statsudsendte, i udenrigstjenesten o. lign. Jeg forstår nu, at man er nået frem til en fortolkning, hvorefter man mener at kunne acceptere, at de pågældende får lejlighed til at stemme. Det er der noget afgjort rigtigt i, selv om man selvfølgelig må erkende, at de, der er anbragt i de fjerneste egne af verden, nok kan volde visse administrative vanskeligheder. Princippet i sig selv er rigtigt.

Det er selvfølgelig svært at afgøre, hvor megen vægt man skal lægge på værdien af at stå øverst på en stemmeseddel, men alene mistanken om, at det er bedre at hedde Andersen end Østergaard, kan give grund til den ændring, som nu er foreslået, så kredsens nominerede kandidater får lejlighed til at stå øverst.

Stort set synes vi fra det radikale venstres side, at der er nået et ganske pænt resultat, og vi kan anbefale forslaget som helhed. Vi kan anbefale ministerens ændringsforslag, men ikke mindretallets, selv om vi indrømmer, at der er ting deri, som vi ved en senere lejlighed er parat til at drøfte.

Aksel Larsen: Jeg kan godt give mig til at synges med i det glædens kor, vi nu har hørt om, at nu får vi da heldigvis en valglov. Det er naturligvis godt, for det var ærlig talt en lidt ubehagelig situation at være i, at hvis der skete regeringen noget menneskeligt, kunne der ikke komme valg, fordi vi ikke havde nogen anvendelig valglov. Det er egentlig kun et tegn på den enestående planløshed, hvormed denne regering har opereret; den laver en kommunalreform, men har ikke i baghovedet tanken om, at vi

også skal have en valglov på det nye grundlag. Det burde være klaret noget før; men nu er det da i hvert fald klaret, regeringspartierne har holdt prisværdigt sammen, og så går det nok, hvis der skulle komme en situation, hvor valg bliver nødvendigt.

Men længere kan jeg heller ikke strække mig i mine glædesytringer, og jeg kan slet ikke være enig med det ærede medlem hr. Poul Schlüter, som sagde, at den valglov, vi nu får, bliver langt, langt bedre end den tidligere. Den bliver ikke et hak bedre. Den bliver heller ikke dårligere, for det er en dårlig valglov, vi har, og det er en dårlig valglov, vi vil have i den kommende tid efter det forslag, der ligger her. Men den er brugbar, og det er det pæneste, jeg kan sige om den.

Jeg beklager, at man ikke benyttede denne gunstige lejlighed, og strengt taget har der været tid nok til det, til at lave en helt igennem hensigtsmæssig valglov. Jeg beklager, at man ikke her gik bort fra de metoder for en valglovsopbygning, som har været anvendt af traditionelle grunde, og som slet ikke svarer til grundloven af 1915, og hvad dermed følger.

Lad mig blot nævne — jeg har allerede gjort det ved første behandling, men jeg tillader mig at gentage noget af det — at man både i den nuværende valglov og i den, der vil komme, opererer med kredsmandater, og vi har ingen kredsmandater. Vælgerne opfatter det som mandater, man vinder i den enkelte valgkreds, i den enkelte opstillingskreds, pressen gør det også. Men sådanne mandater findes overhovedet ikke; det er amtsmandater, det er ikke kredsmandater. Man har imidlertid ikke taget konsekvensen af det, men opretholdt som en fiktion opstillingskredsene og bilder kandidaterne og vælgerne ind, at det er dér, valget foregår. Det er det aldeles ikke, det foregår inden for det enkelte amt; i amtsmålestok. Derudover foregår det inden for hvert af landets tre områder, og så foregår det i landet som helhed. Men det har egentlig ikke noget med opstillingskredsene at gøre, ud over at det naturligvis giver kandidaterne i visse partier en gunstig lejlighed til at slås om, hvem der nu skal have den for partiet gunstigste og største opstillingskreds for at have de største chancer for at erobre amtsmandatet. Det kan der ikke være noget som helst tiltræk-